

Studieplan for Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid (2020–2022)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 2 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden og praksisskoler etter nærmere avtale.

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Andre vilkår for gjennomføring av studiet
- Oppbygging og gjennomføring
- Studieopphold i utlandet
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag (PPU-Y) skal kvalifisere og sertifisere for arbeid som lærer i fag- og yrkesopplæringen og på ungdomstrinnet (trinn 8-13). Utdanningen skal være profesjonsrettet, relevant og praksisnær slik at studentene opparbeider et godt grunnlag for utøvelse av yrkesfaglærerrollen. Gjennom studiet skal studentene utvikle kompetanse i å ta i bruk forskningsbasert kunnskap i sin profesjonsutvikling, slik at de opparbeider en kritisk og reflektert holdning til egen praksis og utdanningssystemet som helhet. Videre skal studentene utvikle kompetanse i å utføre endrings- og utviklingsarbeid i egen organisasjon. I Meld. St. 28 (2015-16) Fag - Fordypning - Forståelse - En fornyelse av Kunnskapsløftet står det at «kompetanse innebærer forståelse og evne til refleksjon og kritisk tenkning.»

Yrkesfaglæreryrket er mangfoldig og krevende, interessant og engasjerende og det stiller store krav til å legge til rette for yrkesrelevant opplæring. Yrkesfaglæreren har betydning for enkeltindivider i skole og arbeidsliv, samt samfunnet som helhet. Yrkesfaglærerrollen forutsetter derfor solid, bred og helhetlig kompetanse. Yrkesfaglæreren skal legge til rette for et godt samarbeid mellom skole og bedrift/offentlig virksomhet. Det som kjennetegner yrkesfaglæreren er det doble praksisfelt der praktisk yrkesforankring kombineres med teoretisk kunnskap, yrkesdidaktikk og praktisk-pedagogisk arbeid.

Hva lærer du?

Grad/tittel ved bestått studium

Studiet er en profesjonsutdanning med et omfang på 60 studiepoeng og tilbys som påbygging etter avsluttet utdanning i yrkesfag. Bestått studium gir tittelen yrkesfaglærer.

Studiets læringsutbytte

Kunnskap

Kandidaten:

- har kunnskap om gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- har bred kunnskap om yrkesfag, yrkespedagogikk og yrkesdidaktikk, arbeidsmetoder/verktøy og prosesser som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen
- kan se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- har kunnskap om skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og det helhetlige opplæringsløpet fra ungdomstrinnet til endt fag- eller yrkesopplæring (8.-13. trinn)
- har bred kunnskap om ungdomskultur og ungdomsutvikling, livsmestring og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster, herunder kjennskap til samiske forhold og urbefolkning
- har kunnskap om forhold knyttet til minoriteter og kjønnsbalanse i arbeidslivet og yrkesopplæringen
- har kunnskap om ungdom i vanskelige livssituasjoner, herunder vold og seksuelle overgrep, deres rettigheter og lærerens handlingsplikt
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen innenfor både det yrkespedagogiske og det yrkesfaglige området, og kan oppdatere sin kompetanse innenfor fagområdet.

Ferdigheter

Kandidaten:

- kan anvende sine yrkesfaglige, yrkespedagogiske, yrkesdidaktiske og teknologiske kompetanse i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet preget av mangfold og elevmedvirkning
- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere relevant fag- og yrkesopplæring preget av bærekraft og tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatens behov
- kan identifisere og arbeide systematisk med grunnleggende ferdigheter, herunder yrkesdidaktisk bruk av digitale verktøy
- kan vurdere og dokumentere elevens læring og utvikling, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elevene/lærlingene/lærekandidatene kan reflektere over egen læring
- kan orientere seg i faglitteraturen og forholde seg kritisk til informasjonsskilder og eksisterende teorier knyttet til ungdomstrinnet og fag- og yrkesopplæring (8.-13. trinn)
- behersker relevante arbeidsprosesser, verktøy, teknikker og uttrykksformer, og kan reflektere over egen jobb som yrkesfaglærer/yrkesutøver og justere egen praksis etter veiledning
- kan bruke og henvise til relevante forskningsresultater for å treffe begrunnede valg og gjennomføre systematisk yrkesfaglig og pedagogisk utviklingsarbeid
- kan på bakgrunn av faglige vurderinger samarbeide med aktuelle tverrfaglige og tverrettlige samarbeidspartnere til elevenes/lærlingenes/lærekandidatens beste

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan planlegge, begrunne, lede, gjennomføre, vurdere og dokumentere yrkesrelevant opplæring, preget av elevmedvirkning og tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatens kompetanse og yrkesvalg
- kan gi opplæring og veiledning i både bredde og dybde med tanke på elevenes utdanningsvalg
- kan via faglig innsikt, engasjement og elevmedvirkning motivere for elevenes/lærlingenes/lærekandidatens læring, yrkesstolthet og yrkesidentitet, samt vurdere deres læring og yrkeskompetanse
- kan analysere egne behov for kompetanseheving og ha endrings- og utviklingskompetanse for å møte framtidens behov i skole, arbeids- og samfunnsliv

- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen i et bærekraftperspektiv
- kan bygge gode relasjoner til elever/lærlinger/lærekandidater og skape og legge til rette for konstruktive og inkluderende læringsmiljø
- kan bygge gode relasjoner og samarbeide med foresatte og andre aktuelle samarbeidspartnere

Opptak

Minstekrav for opptak er ett av følgende:

1) Fag-/svennebrev eller annen treårig yrkesutdanning på videregående nivå, og generell studiekompetanse, og minimum 2 års yrketeoretisk utdanning på høyere nivå eller godkjent fagskole, og minimum 4 års relevant arbeidserfaring.

eller

2) Bachelor eller tilsvarende utdanning på minimum 180 studiepoeng, og minimum to års relevant arbeidserfaring.

Andre vilkår for gjennomføring av studiet

Politiattest

I henhold til forskrift om opptak til høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31.01.2007, kap. 6 Politiattest ved opptak til høyere utdanning, skal alle studenter i praktisk-pedagogisk utdanning levere politiattest. <https://www.hiof.no/studier/praksis/politiattest/>

Tuberkulinkontroll

Personer som i løpet av de siste tre årene har oppholdt seg i minst tre måneder i land med høy forekomst av tuberkulose, har plikt til å gjennomgå tuberkuloseundersøkelse, jf. forskrift om tuberkulosekontroll kap 3. <https://lovdata.no/forskrift/2009-02-13-205>

Rammeplan

Rammer for studiet er gitt i forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 18. mars 2013: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-03-18-289>

I tillegg er det vedtatt nasjonale retningslinjer for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag (UHR, 22. mars 2018). https://www.uhr.no/f/p1/i6c34f03d-e46c-4ce8-8c90-9c47b488bbc1/nasjonale-retningslinjer-for-praktisk-pedagogisk-utdanning-for-yrkesfag-trinn-8-13_ferdig.pdf

Studiet reguleres også av:

- forskrift om eksamen, studierett og grader ved Høgskolen i Østfold <https://lovdata.no/forskrift/2018-02-08-229>
- forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning <https://lovdata.no/forskrift/2006-06-30-859>

Les mer om skikkethetsvurdering under pkt. Vurdering og på våre nettsider: <https://www.hiof.no/studier/skikkethet/>

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Oppbygging

Utdanningen består av to tverrfaglige emner:

- Ledelse av læreprosesser (30 studiepoeng), 1. og 2. semester
Emnet handler om ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et individ- og gruppeperspektiv.
- Skolen i samfunnet (30 studiepoeng), 3. og 4. semester
Emnet handler om ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et organisasjons- og samfunnsperspektiv.

Begge emnene består av yrkespedagogikk, yrkesdidaktikk og pedagogisk praksis. Praksiser i tillegg definert i egne emnebeskrivelser (0 studiepoeng).

- Praksis:
Praksisopplæringen består av 50 dager i videregående opplæring i et yrkesfaglig utdanningsprogram og 10 dager i ungdomsskole. Se om tale av praksis lenger bak.

Innhold

Innholdet i praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag handler om:

- Ledelse av læringsprosesser i skole og bedrift/offentlig virksomhet
- Yrkespedagogikk og yrkesdidaktikk
- Samhandling og kommunikasjon
- Livsmestring og helse
- Utvikling og analyse av yrkeskompetanse innen eget utdanningsprogram
- Endring og utvikling
- Skolens rolle i samfunnet
- Yrkesopplæring i tråd med samfunnsmandatet og samfunnets behov for yrkeskompetanse i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- Yrkesetikk
- Mangfold i skolen og yrkesopplæringen
- Yrkesfaglig bredde og dybde
- HMS i yrkesutøvelsen og yrkesopplæringen

Høgskolen i Østfold tilbyr praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag innen alle yrkesfaglige programområder i videregående opplæring.

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Studiet er samlingsbasert med tresamlinger à fire dager pr. semester. Praksisopplæringen, totalt 60 dager, kommer i tillegg.

Undervisnings- og læringsformer

Studentenes praksiserfaringer står sentralt i studiet og danner grunnlag for læreprosesser individuelt og i samarbeid med medstudenter. Innhold og arbeidsmetoder krever at studentene er aktive deltakere på samlinger og at de bidrar med refleksjoner og erfaringer i det læringsfellesskapet studentgruppen utgjør. Innhold og arbeidsmåter i studiet krever tilstedeværelse og deltakelse, derfor er det obligatorisk oppmøte på samlingene.

Studentene vil også samarbeide i basisgrupper og digitalt mellom samlingene.

Arbeidsomfang/forventet studieinnsats for studenten er minimum 1500 timer totalt i studiet. Dette inkluderer undervisning, selvstudier og samarbeid mellom samlinger, praksis, eksamensforberedelse og vurdering.

Innholdet i studiet tar utgangspunkt i yrkesfaglærerens arbeidsoppgaver i samarbeid med elever, kollegaer og lokalsamfunnet. Deler av litteraturen er valgfri med utgangspunkt i studentens yrkeskompetanse.

Læringsformene vil baseres på variasjon i arbeidsmåter og med stor grad av medvirkning og deltakelse fra studentenes side. Arbeid med digitale kilder og bruk av digitale verktøy vil også bli vektlagt. Læringsarbeidet har bl.a. fokus på relasjonsbygging i klasserommet/verkstedet/bedrift/virksomhet og til foresatte og andre samarbeidsparter.

Tilbakemelding underveis

Vurderingsformene er lagt opp slik at studentene gis formativ vurdering underveis i hvert emne. Studentene får veiledning og tilbakemelding underveis i studiet i forbindelse med arbeidskrav og praksis. Det skal ses sammenhenger mellom praksis og teori, oppleve varierte vurderingsformer og få veiledning og støtte i sin egen læring. Tilbakemelding kan gis både skriftlig og muntlig.

Skikkethetsvurdering

Høgskolen i Østfold har ansvar for å vurdere om den enkelte student er skikket for læreryrket. Skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer. Løpende skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet, men med fokus etter hvert semester. Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Studieleelsen skal varsles så raskt som mulig dersom det er tvil om en students skikkethet, slik at eventuelle tiltak raskt kan iverksettes.

Kunnskapsdepartementet har fastsatt kriterier og prosedyrer for skikkethetsvurdering (jf. forskrift om skikkethet i høyere utdanning). Vitnemål for fullført lærerutdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for læreryrket. Les mer om skikkethet <https://www.hiof.no/studier/skikkethet/>

Arbeidskrav og eksamen

Vurderingsordningene er tilpasset læringsutbyttet i studiet. Alle arbeidskrav i emnene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen. I tillegg må praksisvære bestått, se den enkelte emnebeskrivelse.

Hvert studiepoenggitte emne avsluttes med eksamen. I løpet av studiet møter studenten både individuell eksamen og gruppeeksamen, muntlig og skriftlige vurderingsordninger.

- Arbeidskrav vurderes til godkjent/ikke godkjent.
- Eksamen vurderes med karakterregel A-F.
- Praksisperiodene vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurderingene bygger på

- de krav til akademisk standard som gjelder på universitets- og høgskolenivå
- de generelle mål som er gitt i rammeplan for utdanningen
- læringsutbyttene i studieplanen og emnebeskrivelser

Se emnebeskrivelsen for detaljer om vurdering.

Plagiatkontroll

Alle skriftlige arbeidskrav og eksamensbesvarelser kan bli gjenstand for plagiatkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent. Helt eller delvis identiske besvarelser er å anse som forsøk på fusk. Se for øvrig forskrift om eksamen, studierett og grader ved Høgskolen i Østfold

<https://lovdata.no/forskrift/2018-02-08-229>

Vitnemål

På vitnemålet vil det fremgå karakter for de to emnene LPY10017 Ledelse av læreprosesser og LPY20017 Skolen i samfunnet, samt karakter for praksisperiodene. I tillegg vil det fremgå hvilket yrkesfaglige program studenten har hatt pedagogisk praksis innenfor.

Praksis

Studenten skal ha totalt 60 dagersveiledet praksisopplæring, jf. rammeplan for studiet. Praksisopplæringen er organisert i to perioder på 25 dager hver i 1. og 4. semester. I tillegg kommer en praksisperiode som gjennomføres på ungdomstrinnet, fortrinnsvis i 9.-10. trinn. Denne perioden er på 10 dager totalt, og gjennomføres normalt i to bolker på 5 dager hver i 2. og 3. semester. Normal praksisprogresjon kan fremstilles slik:

1. semester: 25 dager
2. semester: 5 dager
3. semester: 5 dager
4. semester: 25 dager

Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert, og inngå som en integrert del av begge emnegruppene og fordeles over begge studieårene. Det skal være progresjon i praksisopplæringen som inngår i begge emnene.

Praksisopplæringen omfatter de aktiviteter som inngår i en lærers arbeidsplanfestede tid, 100 %.

Praksisopplæringen betraktes som en likeverdig læringsarena på linje med undervisning ved studiestedet. Dette innebærer at problemstillinger som tas opp i undervisningen på studiestedet prøves ut og videreutvikles i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksisdanne grunnlag for diskusjoner og læringsarbeid på samlingen ved studiestedet. Det skal være progresjon i praksisopplæringen.

Praksisopplæringen skal bidra til å sikre at studentene oppnår relevant og god kompetanse i profesjonsfaget. Studentene skal prøve ut og bearbeide egne relevante erfaringer og refleksjoner i forhold til læringsutbyttet for studiet.

Pedagogisk praksis og ungdomsskolepraksis i studiet er organisert i tre formelle perioder. Hver periode vurderes etter vurderingsuttrykk bestått/ikke bestått.

All praksis må være gjennomført og bestått før studenten får fremstille seg til eksamen i tilhørende emne. Hvis en student ikke består en praksisperiode gis det mulighet for å ta praksisperioden en gang til, jf. gjeldende forskrift om eksamen, studierett og grader ved Høgskolen i Østfold.

Studenter som er ansatt i undervisningsstilling i sitt program om råde, kan søke om å få gjennomføre første praksisperiode på egen arbeidsplass. Praksisperiode 2 skal gjennomføres på en annen videregående skole.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisningen på studiet er forskningsbasert og dreier seg om nyere og aktuell forskning i læringsarbeid og undervisning. Studentene kan inviteres til medvirkning i fagpersonalets forskning.

Et FoU-arbeid gjennomføres i løpet av studiet. Studentene skal i 4. semester gjennomføre et tverrfaglig utviklingsprosjekt, som har et omfang på tilsvarende 10 studiepoeng.

Internasjonalisering

Studiet er en nasjonal lærerutdanning som primært skal forberede for arbeid i det norske skoleverket. Studiet omfatter også diskusjoner av skolesystemer i andre land, perspektiver på internasjonal yrkesutdanning og arbeidsmarked. Vi forbereder studenten på møte med det flerkulturelle klasserommet og yrkesfagelevenenes fremtidige arbeidsplass.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at de deltar i evaluering av studiet og emnene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet.

- Høgskolen gjennomfører periodisk programevaluering.
- Studieprogrammet evalueres hvert semester, studentene svarer skriftlig på et evalueringsskjema fra programansvarlig. Evalueringen omfatter undervisning og praksis.
- Tillitsvalgt student har en muntlig evaluering med samlet studentgruppe, og referat skrives og leveres programansvarlig (hvert semester).
- Programansvarlig skriver en rapport basert på evalueringen fra studentene, rapporten sendes studieleder.
- Rapport fra programansvarlig presenteres for studentgruppen med påfølgende samtale om hvilke tiltak som eventuelt kan iverksettes.

Litteratur

Litteraturlister som er publisert for emner frem i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsen ved semesterstart.

Studieopphold i utlandet

Det vil være mulig å gjennomføre relevant pedagogisk praksis ved skoler i utlandet. Et slikt tilbud må behandles etter søknad og må få godkjenning fra studiets ledelse. Kontakt programansvarlig for mer informasjon.

Jobb og videre studier

Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag kvalifiserer for lærerarbeid på skoleverkets 8.-13. trinn. Avhengig av din fag- og yrkesbakgrunn vil PPU for yrkesfag kvalifisere deg til å jobbe som lærer på ungdomstrinnet eller i yrkesfaglige utdanningsprogram i videregående opplæring. Noen vil også kunne undervise på høyere nivå slik som for eksempel fagskoler.

Du vil også kunne jobbe med ledelse av opplæringsaktiviteter tilknyttet videregående opplæring i skoler, bedrift/virksomhet og i tilknytning til voksenopplæring.

Studenter som ønsker å bygge på med videre studier kan f.eks. søke opptak til

- Masterstudium i yrkespedagogikk ved OsloMet <https://www.oslomet.no/studier/lu/yrkespedagogikk> eller
- Master i fag- og yrkesdidaktikk ved NTNU <https://www.ntnu.no/studier/myrk/opptak>

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Avdeling for lærerutdanning, dekan Kjersti Berggraf Jacobsen, 08.02.2018.

Studieplanen er revidert

Studieleder Alf Rolin, 11.02.2020.

Studieplanen gjelder for

Studieplanen gjelder for perioden 2020-2022.

Det finnes egne studieplaner for Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfag (PPU), heltid og deltid. Disse studiene følger egen rammeplan.

Studieprogramansvarlig

Fakultet for lærerutdanninger og språk.

undervisningsleder Karl-Arne Korseberg og programansvarlig Eva Martinsen Dyrnes.

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2020

Obligatoriske emner

LPY10017 · Del 1 av 2
Ledelse av læreprosesser

Undervisningspraksis, 60 dager

LPY1P18
Praksisperiode 1

0 stp

Vår 2021

Obligatoriske emner

LPY10017 · Del 2 av 2
Ledelse av læreprosesser

30 stp

Undervisningspraksis, 60 dager

LPYUP18 · Del 1 av 2
Praksis i ungdomsskolen

Høst 2021

Obligatoriske emner

LPY20017 · Del 1 av 2
Skolen i samfunnet

Undervisningspraksis, 60 dager

LPYUP18 · Del 2 av 2
Praksis i ungdomsskolen

0 stp

Vår 2022

Obligatoriske emner

LPY20017 · Del 2 av 2
Skolen i samfunnet

30 stp

Undervisningspraksis, 60 dager

LPY2P18
Praksisperiode 2

0 stp

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 30. des. 2022 03:16:58

LPY10017 Ledelse av læreprosesser (Høst 2020–Vår 2021)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Vilkår for ny/utsatt eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag fortrinn 8-13, deltid.

Absolutte forkunnskaper

Ingen

Undervisningssemester

1. og 2. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om ledelse av læreprosesser i yrkesrelevant opplæring tilpasset den enkelte elevs kompetanse og yrkesinteresse
- har kunnskap om gjeldende lover og styringsdokumenter som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen som yrkesfaglærer og som fagarbeider innen eget utdanningsprogram
- har kunnskap om og kan ta i bruk ulike informasjonskilder, nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid for å videreutvikle sin yrkesutøvelse
- har bred kunnskap om yrkesfag, yrkespedagogikk, yrkesdidaktikk og yrkesetikk samt arbeidsmetoder/verktøy og prosesser som er relevante for profesjons- og yrkesutøvelsen, og kan vurdere behov for HMS-tiltak
- har bred kunnskap om ungdomskultur og ungdomsutvikling og læring
- har kunnskap om elevmedvirkning, demokratisk dannelse
- har kunnskap om entreprenørielle læringsformer i klasserom/verksted/bedrift
- har kunnskap om ungdom i med ulike behov/yrkesplaner og deres rettigheter og plikter i yrkesopplæringen
- har bred kunnskap om mangfold av elever/lærlinger/lærekandidater i klasserommet/verkstedet/bedriften og arbeid med tilrettelegging knyttet til minoriteter, kjønnsbalanse og flerkulturell bakgrunn
- har kunnskap om digitale og teknologirike læringsarenaer

Ferdigheter

Studenten:

- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere relevant fag- og yrkesopplæring preget av bærekraft og tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatens ulike behov sett i et mangfoldsperspektiv
- kan anvend sine yrkesfaglige, yrkespedagogiske, yrkesdidaktiske og teknologiske kompetanse i klasserom/verksted/bedrift preget av mangfold
- kan veilede yrkesfagelever i deres læreprosess og ivareta deres ulike kompetanse, yrkesinteresse og framtidige yrkesplaner
- kan identifisere og arbeide systematisk med grunnleggende ferdigheter som en integrert del av yrkeskompetansen, herunder yrkesdidaktisk bruk av digitale verktøy i undervisningen og vurderingen
- kan lede læreprosesser som fremmer praktisk, differensiert og tilpasset opplæring på mangfoldige, teknologirike og flerkulturelle læringsarenaer
- kan orientere seg i faglitteraturen og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teori knyttet til ungdomstrinnet og fag- og yrkesopplæring (8.-13.trinn)
- behersker relevante arbeidsprosesser, verktøy, teknikker og uttrykksformer, og kan reflektere over egen yrkesutøvelse og lærerprofesjonen og videreutvikle egen praksis gjennom egen vurdering og veiledning
- kan kartlegge læreforutsetninger og legge til rette for å gjennomføre tilpasset opplæring for yrkesfagelever med ulike utdanningsplaner
- kan legge til rette for og bidra til utvikling av trygge elever/lærlinger/lærekandidater og kollegaer, og et godt læringsmiljø preget av inkludering, respekt og demokrati
- kan bidra til utvikling av et godt arbeidsmiljø, og bygge og vedlikeholde nettverk, samarbeide med kollegaer og andre i skole og bedrift/offentlig virksomhet
- kan bruke og begrunne ulike metoder i tilpasset og yrkesrelevant opplæring preget av elevmedvirkning og bærekraft

Generell kompetanse

Studenten:

- kan gjennom engasjement og faglig innsikt, planlegge, begrunne, lede, gjennomføre, vurdere og dokumentere yrkesrelevant opplæring, preget av elevmedvirkning, bærekraft og tilpasset elevenes/lærlingenes kompetanse og yrkesvalg
- kan anvende opplæringslovens formålsparagraf i arbeidet som yrkesfaglærer
- kan vurdere elevenes/lærlingers/lærekandidaters læring og yrkeskompetanse

- viser innsikt og evnetil kritisk analyse, utforming og iverksettelse av læreplaner
- kan bruke sentralt fagstoff på norsk både skriftlig, muntlig og gjennom andre dokumentasjonsformer, samt ulike elevaktiverende undervisningsmetoder
- kan reflektere over egen læreprosess

Innhold

Emnet inneholder følgende hovedelementer:

- yrkesdidaktikk
- yrkespedagogikk
- praksis

Emnets innhold konsentreres om ledelse av læreprosesser på ulike læringsarenaer med fokus på yrkespedagogiske, yrkesdidaktiske, yrkesfaglige og yrkesetiske kompetansekrav i det daglige arbeidet med elever/lærlinger/lærekandidater i henhold til kompetansebegrepet i fagfornyelsen (Meld. St. 28 s. 28). Opplæringen skal omfatte kjernepoppgaver som kartlegging, planlegging, tilrettelegging, gjennomføring, vurdering og dokumentasjon av læreprosesser som er tilpasset den enkelte elev/lærling/lærekandidat og klasse/gruppe.

Studentene får tilbakemeldinger underveis i studiet knyttet til læringsutbyttebeskrivelsen i emnebeskrivelsen for ledelse av læreprosesser og kan gi sin muntlig eller skriftlig, i samlet studentgruppe, i basisgrupper/yrkesfaggrupper eller individuelt.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet undervises ved tresamlinger à fire dager på studiestedet pr. semester, totalt seks samlinger i løpet av emnet. Pedagogisk praksis i ungdomsskole og videregående skole kommer i tillegg til dette.

Undervisningen i samlingene foregår ved forelesning, basisgruppearbeid, innleveringer, diskusjoner og presentasjoner. I tillegg hospiterer studentene i bedrift som utdanningsprogrammet rekrutterer til for å gi innsikt i utdanningsprogrammets bredde. I andre semester tar grupper av studenter over undervisningen i klasser i eget utdanningsprogram for to dager under veiledning av fagansatte ved HiØ.

Mellom samlingene forventes det at studentene arbeider med oppgaver i basisgrupper og mottar veiledning med fagansatt på HiØ via digitale kommunikasjonsplattformer.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats for studenten er ca. 500 timer i dette emnet. Studieinnsats for praksisemner kommer i tillegg, se egne praksisemner.

Praksis

Studentene skal i løpet av 1. studieår gjennomføre 25 dager pedagogisk praksis i videregående opplæring knyttet til studentens utdanningsprogram og fem dager praksis i ungdomsskole. Se egne emnebeskrivelser for *Praksisperiode 1* og *Praksis i ungdomsskolen*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- **Obligatorisk frammøte i samlinger:** Emnet baseres på frammøte, det kreves minst 80 % tilstedeværelse.
- **Muntlig erfaringsdeling fra Praksisperiode 1:** På første samling etter praksisperioden skal basisgruppen gi muntlig erfaringsdeling for plenum etter nærmere retningslinjer.

- **Dokumentasjon fra Praksisperiode 1:** Studenten skriver en tekst med utgangspunkt i en undervisningsplan og undervisning som er gjennomført i klasserom/verksted. Planen skal begrunnes med relevant teori og være dokumentert med relevante elevarbeider. Studentens læringsarbeid skal komme tydelig til syne i teksten. Arbeidskravet skal ha et omfang på ca. 2000 ord og leveres i starten av 2. semester etter nærmere retningslinjer.
- **Praksisperiode 1 må være bestått.**

Eksamen

Muntlig eksamen i gruppe.

Studentene planlegger og gjennomfører en framføring i basisgruppene på ca. 20 minutter. Framføringen tar utgangspunkt i et felles tema for yrkene representert av studentene i basisgruppen. Det skal vises en skisse av hvordan gruppen vil planlegge, tilpasse og gjennomføre undervisningen for elever med ulike utdanningsplaner og interesser innenfor utdanningsprogrammet. Studentene begrunner opplegget ved hjelp av relevant yrkesdidaktisk og yrkespedagogisk teori, og det er et krav om at alle studentene deltar aktivt i presentasjonen og eksaminasjonen.

Det gis en samlet tilbakemelding på framføringene. Eksamenskandidatene får individuell karakter.

Karakterregel: A - F.

Sensorordning

To internesensorer.

Vilkår for ny/utsatt eksamen

Ved ikke bestått eksamen eller manglende oppmøte må studenten fremstille seg for ny/utsatt eksamen ved neste ordinære gjennomføring. Dersom dette kun gjelder en keltmedlemmer i gruppa, må studenten da være med i en ny gruppe. Studenten har selv ansvar for å melder seg opp til ny/utsatt eksamen.

Evaluering av emnet

- Studieprogrammet evalueres hvert semester, studentene svarer skriftlig på et evalueringsskjema fra programansvarlig. Evalueringen omfatter undervisning og praksis.
- Tillitsvalgt student har en muntlig evaluering med samlet studentgruppe, og referat skrives og leveres programansvarlig (hvert semester).
- Programansvarlig skriver en rapport basert på evalueringen fra studentene, rapporten sendes studieleder.
- Rapport fra programansvarlig presenteres for studentgruppen med påfølgende samtale om hvilke tiltak som eventuelt kan iverksettes.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 29.05.2020.

Breilid, Nils og Lassen, Liv (2010): Den gode elevsamtalen, Gyldendal akademisk. Antall sider: 144

Haaland, G. (2018). Vurdering i yrkesfag, Helhetlig yrkeskompetanse. Pedlex.

Hansen, Kari Henriette, Hoel, Torlaug Løkensgard; Grete Haaland (2015). Tett på yrkesopplæringen. Fagbokforlaget. Antall sider: 359

Illeris, K. & Nordgård, Y. (2012): Læring. Oslo: Gyldendal akademisk. [Kap. 1-3, 9 og 12] Antall sider: 74

Johnsen, B. (2013): "Hva ser jeg når jeg ser? Og hva sier jeg at jeg ser?: Oppmerksomhet, observasjon, tilbakemelding (HiOA Tema utgivelser 2013 nr. 2). Oslo: Høgskolen i Oslo og Akershus. Antall sider: 45. Finnes også som e-bok

https://fagarkivet.oslomet.no/en/item/asset/dspace:2832/Johnsen_hva%20ser%20jeg.pdf

Juveli, A. & Peters, N. (2020). Psykisk helse i skolen, forstå hvordan det er inni meg når jeg er ute av meg! Pedlex. Antall sider: 70.

Lave, Jean; Wenger, Etienne (1991). Situated Learning: Legitimate Peripheral Participation. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 0-521-42374-0. ; first published in 1990 as Institute for Research on Learning report 90-0013.

Lyngsnes, K. & Rismark, M. (2019). Yrkesopplæring. Oslo: Gyldendal Akademisk

Moltubak, J. (2015): Gnistrende undervisning: Håndbok i klasseledelse og undervisningsdesign. Oslo: Gyldendal akademisk. Antall sider: 272

Nilsen, Sigmund Egil og Haaland, Grete (2013): Læring gjennom praksis, Pedlex. Antall sider: 256

Spernes, K. (2020). Den flerkulturelle skolen i bevegelse- teoretiske og praktiske perspektiver. Gyldendal. Antall sider: 279

Sylte, Anna Lisa (2013): Profesjonspedagogikk, Gyldendal akademisk. Antall sider: 300 Tesfaye, Mattias (2013): Kløge hænder - er forsvar for håndværk og faglighed, Gyldendal Dansk. Antall sider: 182

Øksnes, M., Sundsdal E., Haugen C. (2018). Ungdom, dannelse og fellesskap. Samfunns- og kulturpedagogiske perspektiv. Oslo: Cappelen Damm. Antall sider: 244

Wenger, Etienne (1998). Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 978-0-521-66363-2.

Kompendium: Yrkespedagogikk - PPUY. Utarbeidet av Eva Dyrnes og Martta Brännström

LPY1P18 Praksisperiode 1 (Høst 2020)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Praksis ved videregående skole.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Vilkår for ny/utsatt eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid.

Absolutte forkunnskaper

Ingen

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om anvendelse av pedagogikk og yrkesdidaktikk i ledelse av læreprosesser i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet
- har kunnskap om yrkesdifferensiering og yrkesrelevans i opplæringen i program- og fellesfag
- har kunnskap om yrkesrelevant opplæring i forhold til dagens og framtidens krav, i eget og andreyrker, innen eget utdanningsprogram
- kjenner til og kan gjennomføre opplæring i digitale og teknologirike læringsarenaer

Ferdigheter

Studenten:

- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere yrkesrelevant og samfunnstjenlig fag- og yrkesopplæring i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet, tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatens behov
- kan lese, analysere og anvendelæreplaner
- kan vurdere, dokumentere og bidra til elevs/lærlingers/lærekandidaters læring og utvikling og gjæringsfokusert tilbakemeldinger
- kan reflektere over egen læring og utvikling med utgangspunkt i bransjenes og samfunnets kompetansebehov
- kan bruke ulike digitale verktøy i eget arbeid og i elevenes/lærlingenes/lærekandidatens læringsarbeid i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet
- kan reflektere over og viser vilje og evne til å endre og utvikle egen praksis som følge av veiledning
- kan kommunisere og samarbeide på en respektfull og trygg måte med elever/lærlinger/lærekandidater i klasserom og verksted
- kan vise hvordan du kan samarbeide med fellesfaglærere for å legge til rette for yrkesrettet og interessedifferensiert opplæring i alle fag.

Generell kompetanse

Studenten:

- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, vurdere og dokumentere samfunnstjenlig og yrkesrelevant opplæring i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet, preget av demokratisk ledelse, elevmedvirkning og tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatens kompetanse og yrkesvalg
- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- kan reflektere over egen undervisning
- kan vise forståelse for og anvende grunnleggende etiske verdier i yrkesopplæringen i skole/bedrift/virksomhet

Innhold

Praksisperioden er nært knyttet opp til emnet *LPY10017 Ledelse av læreprosesser*, med fokus på planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisning i klasserom, verksted og bedrift/virksomhet.

Undervisnings- og læringsformer

Veiledet praksis.

Arbeidsomfang

Perioden består av veiledet pedagogisk praksis i 25 dager. Studenten skal undervise i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet i 8-12 timer pr. uke. I tillegg skal det settes av tid til før- undervis- og etterveiledning, 2-3 timer i uken. Studenten følger veileder og skal samlet ha en arbeidsuke lik en yrkesfaglærer i 100% stilling. Det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med forskjellige aktiviteter. Eksempler på dette er planlegging, møter, samarbeid med kollegaer, foresatte, elevtjeneste, eksterne samarbeidspartnere og bedrifter og virksomheter.

Praksis

Praksisen gjennomføres i 1. semester i videregående opplæring på studentenes yrkesfaglige program om råde og fordeles på de ulike trinnene i program om rådet.

- Praksisveileder har ansvar for veiledning og vurdering av studenten i praksisen.
- Fagansatt fra HiØ har ansvar for oppfølging av studenten gjennom praksisopplæringen.
- Studenter som er ansatt i undervisningsstilling i sitt program om råde i videregående opplæring kan søke om å få gjennomføre 1. praksisperiode på egen arbeidsplass under veiledning av godkjent veileder.
- Praksisen kan organiseres individuelt, i par eller i grupper på tre. Det må imidlertid sikres et individuelt timetall på minimum 4 timer pr. uke.
- Fravær i praksistasjen etter avtale med praksisveileder.

Praksisskolen er, i samarbeid med HiØ, ansvarlig for at praksisopplæringen skjer i samsvar med Emneplan for praksisperiode 1 og retningslinjer for praksis. Fagansatte organiseres med ansvar for bestemte studenter for hver periode som de holder kontakt med i praksisopplæringen. De gjør avtaler med studenten om tid for å komme og være med i klasserommet, samt ha en trepartsamtale med studenten og praksisveileder etter undervisningen. Praksisskolene har ansvar for å vurdere studenten i praksisopplæringen og skal skrive rapport fra perioden som sendes til HiØ sammen med lønnskjem a.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Ingen. Sepkt. *Eksamen.*

Eksamen

Praksisperiode 1 vurderes til bestått/ikke bestått.

For å få bestått praksis blir studenten vurdert i forhold til oppnådd læringsutbytte og forutsetter at studenten har vært tilstede i praksisperioden i henhold til pkt. arbeidsomfang.

Praksisperiode 1 må være bestått før studenten kan fremstille seg til eksamen i emnet *LPY10017 Ledelse av læreprosesser.*

Sensorordning

Praksisskolene (praksislærer og hovedkontakt) er ansvarlig for vurderingen i praksisperioden. Rapport med vurdering fra praksisveileder sendes HiØ senest to uker etter avsluttet praksis.

Vilkår for ny/utsatt eksamen

Det er bare adgang til å ta praksisperioden om igjen én gang ved ikke bestått praksisperiode. Får kandidaten vurdert sammen med praksisperioden til «Ikke bestått» to ganger, må studiet normalt avbrytes.

Evaluering av emnet

Studieprogrammet evalueres hvert semester, studentenes svarer skriftlig på et evalueringsskjema fra program ansvarlig. Evalueringen omfatter undervisning og praksis.

Litteratur

Se en beskrivelse for *LPY10017 Ledelse av læreprosesser*.

Sist hentet fra Felles Studentssystem (FS) 30. des. 2022 02:51:42

LPYUP18 Praksis i ungdomsskolen (Vår 2021–Høst 2021)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Praksis ved ungdomsskole.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Vilkår for ny/utsatt eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13, deltid.

Absolutte forkunnskaper

Ingen

Undervisningssemester

2. og 3. semester (vår og høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studenten:

- skal kunne drøfte elevenes læreforutsetninger og hvordan elevenes læreforutsetninger ivaretas i opplæringen på ungdomsskolen
- skal kunne drøfte hvilke fag det er aktuelt for yrkesfaglærere å undervise i på ungdomsskolen
- skal være kjent med hvordan man jobber med didaktikk og yrkesretting av fellesfag i ungdomsskolen
- skal være kjent med hvilke valgfag som tilbys i ungdomsskolen
- skal være kjent med hvordan ungdomsskolen er organisert m.h.t. teamarbeid, bruk av læremidler, rutiner i organisasjonen, samarbeid med aktører utenfor skolen og skolehjem samarbeid
- skal kunne gjøre en analyse av læreplanen for 8.-10. trinn med tanke på å klargjøre egen undervisningskompetanse

Innhold

Praksisperioden vil primært ha fokus på organiseringen av undervisningen i ulike fag, aktiviteter knyttet til utdanningsvalg samt på overganger fra ungdomstrinnet til videregående opplæring. Yrkesfaglærerens plass i ungdomstrinnet er også et fokusområde.

Undervisnings- og læringsformer

Veiledet praksis.

Arbeidsomfang

Praksis i ungdomsskolen fordeles normalt med fem dager i 2. semester og fem dager i 3. semester, totalt ti dager. Eventuelt fravær i praksistasigjen etter avtale med praksisskolen.

Praksis

Studentene velger selv ungdomsskole, og avtaler praksis direkte med skolen. Avtalen med skolen skal signeres og sendes til PPU for yrkesfag, HiØ for godkjenning.

Praksisveileder skal være rådgiver eller lærer i faget utdanningsvalg ved den enkelte ungdomsskole. Praksisveileder har ansvar for veiledning og vurdering av studenten i praksisen.

Normalt har studenten individuell praksis, men kan også organiseres i par eller i grupper på tre.

Eventuelt fravær i praksistasigjen etter avtale med praksisveileder.

Arbeidsoppgaver i praksisperioden:

- Følge en lærer og observere undervisning i en 9. klasse to dager
- Undervise i minst to undervisningstimer evt. bidra med undervisning hvis studenten har kompetanse i ett av fagene det undervises i. Her kan det evt. være et valgfag
- Gjøre deg kjent med faget utdanningsvalg
- Delta på informasjon om utdanningsvalg sammen med rådgiver i en 9. klasse
- Intervju rådgiver på ungdomsskolen om hvordan elevene forberedes på overgangen til videregående skole.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Arbeidskrav 2. semester, vår:

- Individuell rapport: Studenten skal skrive en rapport med en beskrivelse av hva han/hun har deltatt på i praksisen. Beskriv læringsutbyttet, med refleksjon rundt hvilke fag det kan være aktuelt å undervise i, og sett opp egne læringsmål for neste del av ungdomsskolepraksisen. Rapporten leveres til emneansvarlig ved HiØ til nærmere frist.

Arbeidskrav 3. semester, høst:

- Undervisning i faget utdanningsvalg: Studenten skal delta i undervisning i faget utdanningsvalg (UDV) i 10. klasse sammen med lærer/rådgiver og undervise om eget yrke. Her må studenten gjøre seg kjent med aktuelle nettressurser og annet materiell som brukes i faget. Undervisningsomfang defineres ved praksisskolen.
- Delta på ett foreldremøte: Studenten skal delta på ett foreldremøte om utdanningsvalg sammen med rådgiver for 10. klasse.
- Intervju (individuell): Studenten skal intervju en 10. klassing om hvordan elevene forberedes på overgangen til videregående skole, og hvordan eleven opplever prosessen fram mot utdanningsvalget. Intervjuet er en forutsetning for å gjennomføre en presentasjon som er knyttet til emnet LPY20017 Skolen i samfunnet.

Eksamen

Praksisperioden vurderes til bestått/ikke bestått.

Det legges vekt på studentens beskrivelse av hva han/hun har deltatt på i praksisen, og beskrivelse av læringsutbytte samt refleksjon rundt hvilke fag det kan være aktuelt å undervise i på ungdomstrinnet. Alle arbeidskrav i emnet må være godkjent for å få bestått praksis.

Praksis i ungdomsskolen må være bestått før studenten kan fremstille seg til eksamen i emnet LPY20017 Skolen i samfunnet.

Sensorordning

For praksisperioden som gjennomføres på ungdomstrinnet i 2. og 3. semester er det praksisveileder ved ungdomsskolen og hovedkontakt (fagsatt HiØ) som vurderer praksisopplæringen. Rapport fra ungdomsskolepraksisen sendes HiØ seinest 2 uker etter avsluttet praksis i 3. semester.

Vilkår for ny/utsatt eksamen

Det er bare adgang til å ta praksisperioden om igjen én gang ved ikke bestått praksisperiode. Får kandidaten vurdert samme praksisperiode til «Ikke bestått» to ganger, må studiet normalt avbrytes.

Evaluering av emnet

Studieprogrammet evalueres hvert semester, studentene svarer skriftlig på et evalueringsskjema fra programansvarlig. Evalueringen omfatter undervisning og praksis.

Litteratur

Ingen definert litteraturliste. Se pkt Arbeidskrav om litteratursøk, samt emnene LPY10017 Ledelse av læreprosesser og LPY20017 Skolen i samfunnet.

LPY20017 Skolen i samfunnet (Høst 2021–Vår 2022)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 30

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Eva Martinsen Dyrnes

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Vilkår for ny/utsatt eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag fortrinns 8-13, deltid.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

3. og 4. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten:

- kan se yrkesopplæringen og yrkesutøvelsen i et historisk og kulturelt perspektiv
- har kunnskap om skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og det helhetlige opplæringsløpet fra ungdomstrinnet til endt fag- eller yrkesopplæring (8.-13. trinn)
- har bred og oppdatert kunnskap om mangfoldet blant elever i skolen og samfunnet, og om ulike elevers behov i yrkesopplæringen
- har kunnskap om læringsfellesskap og lærerens ansvar for kvaliteten på og relasjonsbygging mellom elever, mellom elever og lærere og mellom elever, foresatte og lærere
- har kunnskap om folkehelse og livsmestring og om hvordan dette påvirker barn og unges oppvekstmiljø, samt innsikt i problematikk knyttet til overgrep og rusmisbruk
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen innenfor det yrkespedagogiske, yrkesdidaktiske og det yrkesfaglige områdene, og kan oppdatere sin kompetanse innenfor fagområdet
- har kunnskap om digitale verktøy i yrkesopplæringen og den teknologiske utviklingen i samfunnet og arbeidslivet
- kan lese og analysere læreplaner i et samfunnsperspektiv
- har kunnskap om entreprenørielle læreprosesser, nytenkning, kreativitet og innovasjon

Ferdigheter

Studenten:

- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere yrkesrelevant og samfunnstjenlig fag- og yrkesopplæring tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatens behov i et bredde- og dybdeperspektiv
- kan vurdere og dokumentere elevers/lærlingenes/lærekandidaters læring og utvikling, gi læringsfokuserede tilbakemeldinger og bidra til at de kan reflektere over egen læring med utgangspunkt i bransjenes og samfunnets kompetansebehov
- kan bidra til utvikling av et godt arbeidsmiljø, og bygge og vedlikeholde nettverk, samarbeide med kollegaer og andre i skole og bedrift/offentlig virksomhet
- kan vurdere og forholde seg kritisk til nye og digitale lærings- og vurderingsformer, samt ulike informasjonskilder
- kan anvende entreprenørielle læreprosesser, være nytenkende, kreativ i yrkesfagutdanningen
- kan bruke og henvise til relevante forskningsresultater for å gjennomføre systematisk yrkesfaglig, yrkesdidaktisk og yrkespedagogisk utviklingsarbeid
- kan involvere lokalt arbeidsliv, samfunns- og kulturliv i yrkesopplæringen
- kan veilede elever til å ta utdanningsvalg fra ungdomstrinnet til fag- og yrkesopplæringen

Generell kompetanse

Studenten:

- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, vurdere og dokumentere samfunnstjenlig og yrkesrelevant opplæring, preget av demokratisk ledelse, elevmedvirkning, bærekraft og tilpasset elevenes/lærlingenes kompetanse og yrkesvalg
- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- kan bidra til kritisk refleksjon og deltakelse i diskusjoner rundt eget arbeid og skoletilrettelegging for utvikling av relevant yrkesopplæring
- kan i opplæringen ta hensyn til dagsaktuelle og relevante faglige og yrkesetiske problemstillinger, samt elevenes læreforutsetninger
- kan legge til rette for likestilling, likeverd og en bærekraftig utvikling av yrkesfagene

- kan bygge god relasjoner til foresatte, være en god rollemodell i kommunikasjonen i samhandling med aktuelle samarbeidsparter på ulike samfunnsarenaer
- kan reflektere over grunnleggende etiske verdier i yrkesopplæringen i skole/bedrift/virksomhet
- kan tilrettelegge for egen og yrkesfagelevens danning i et demokratisk og globalt samfunn

Innhold

Hovedelementene i emnet er:

- Yrkespedagogikk
- Yrkesdidaktikk
- Praksis
- Individuelt utviklingsprosjekt

Emnet *Skolen i samfunnet* dreier seg om ledelse av lærings- og utviklingsarbeid i et organisasjons- og samfunnsperspektiv. Emnet omhandler skolens plass i samfunnet. Dette innebærer forståelse for skolens mandat, virksomhetens mål og egenart som organisasjon, arbeidsplass og læringsarena.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet undervises med tresamlinger à fire dager på studiestedet pr semester, totalt seks samlinger i løpet av studieåret. Pedagogisk praksis på ungdomstrinnet og i videregående skole kommer i tillegg, se egen emnebeskrivelse.

Undervisningen i samlingene foregår ved forelesning, basisgruppearbeid, innleveringer og presentasjoner.

Mellom samlingene forventes det at studentene arbeider med oppgaver i basisgrupper og mottar veiledning med fagansatt på HiØ via digitale kommunikasjonsplattformer.

Arbeidsomfang

Forventet studieinnsats for studenten er ca. 500 timer i dette emnet. Studieinnsats for praksisemner kommer i tillegg, se egne praksisemner.

Praksis

I løpet av 3. og 4. semester skal studenten gjennomføre 25 dager pedagogisk praksis i videregående opplæring knyttet til studentens utdanningsprogram og fem dager praksis i ungdomsskole. Se egne emnebeskrivelser for *Praksis i ungdomsskolen* og *Praksisperiode 2*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- **Obligatorisk oppmøte på samlinger:** Emnet baseres på obligatorisk fram møte, og det kreves minst 80 % tilstedeværelse.
- **Muntlig presentasjon i gruppe:** Studenten skal sammen med basisgruppen lage en presentasjon som skal presenteres for klassen på 1. samling i 4. semester. Presentasjonen skal være på maks 15 minutter og tar utgangspunkt i praksis fra ungdomsskolen.
- **Gjennomføring av et utviklingsarbeid i 2. praksisperiode.** Individuell presentasjon fra utviklingsarbeid som varer ca. 15 minutter og gjennomføres i 2. samling i 4. semester.
- **Studenten planlegger og gjennomfører en undervisningsøkt** i praksisklassen der i under 2. praksisperiode. Studenten skal vise sin helhetlige og yrkesdidaktiske og yrkespedagogiske kompetanse i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene i emneplanen. Fagansatt fra HiØ er tilstede i undervisningsøkten.

- **Alle arbeidskrav må være godkjent for å få avlegge eksamen**
- **Praksis i ungdomsskolen må være bestått**
- **Praksisperiode 2 må være bestått**

Eksamen

Eksam en består av to deleksam en er.

Deleksam en 1. Refleksjonsoppgave, teller 50 % av total karakter.

Oppgaven er individuell og skrives i form av en rapport som belyser studentens helhetlige yrkesdidaktiske og yrkespedagogiske kompetanse og utvikling i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene i studieplanen for Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13. Oppgaven leveres til nærmere fastsatt frist.

Omfang: 4000-5000 ord.

Karakterregel: A-F.

Den individuelle refleksjonsoppgaven må være vurdert til karakter A-E før deleksam en 2 (muntlig eksam en) kan avlegges.

Deleksam en 2. Individuell muntlig eksam en, teller 50 % av total karakter.

Den muntlige eksam inasjonen er en dialog mellom sensor/eksam inator og student. Den muntlige eksam inasjonen skal vise studentens kompetanse innenfor studiets kunnskaps-, ferdighets- og kompetanseom råder.

Varighet: ca. 40 minutter.

Karakterregel: A-F.

Resultatet fra deleksam en 1 og deleksam en 2 inngår i sam let karakter for em net, og gir uttelling først når begge deleksam en er i em net er bestått.

Sensorordning

Begge deleksam en er vurderes av intern og ekstern sensor.

Vilkår for ny/utsatt eksamen

Ved *Ikke bestått* på individuell utviklingsoppgave (deleksam en 1), kan studenten om arbeide oppgaven en gang.

Ved ikke bestått muntlig eksam en (deleksam en 2), kan studenten frem stille seg til ny muntlig eksam en en gang.

Ved ønske om forbedring av karakter i em net må begge deleksam en er avlegges på nytt.

Evaluerings av emnet

- Studieprogrammet evalueres hvert semester, studentene svarer skriftlig på et evalueringsskjema fra programansvarlig. Evalueringen omfatter undervisning og praksis.
- Tillitsvalgt student har en muntlig evaluering med samlet studentgruppe, og referat skrives og leveres programansvarlig (hvert semester)
- Programansvarlig skriver en rapport basert på evalueringen fra studentene, rapporten sendes studieleder
- Rapport fra programansvarlig presenteres for studentgruppen med påfølgende samtale om hvilke tiltak som eventuelt kan iverksettes

Litteratur

Litteraturen fra emnet LPY10017 Ledelse av læreprosesser vil også gjelde her.

Litteraturlisten er sist oppdatert 29.05.2020.

Ekornes, S. (2018). Lærerprofesjonalitet i arbeidet med psykisk helse i skolen. Fagbokforlaget. Antall sider: 130.

Gilje, Ø. (2017). Læremidler og arbeidsformer i den digitale skolen. Bergen: Fagbokforlaget. Antall sider: 128.

Hansen, Kari Henriette; Hoel, Torlaug Løkensgard; Grete Haaland (2015). Tett på yrkesopplæringen, Fagbokforlaget. Antall sider: 359

Hoel, T. L. (red.) (2010). Ny som lærer, Sjansespill og samspill, Tapir akademisk forlag. Antall sider: 290

Jensen, Magne Skibsted; Karlsen, Thorbjørn J.; Luthen, Geir S. (2017). Veiledning og oppdagelse, Gyldendal akademisk. Antall sider: 226

Moltubak, J. (2015). Gnistrende undervisning: Håndbok i klasseledelse og undervisningsdesign. Oslo: Gyldendal akademisk. Antall sider: 272

Ohnstad, F. O. (2020) Profesjonsetikk i skolen, læreres etiske ansvar. (3. utgave). Oslo Cappelen Damm Akademisk. Antall sider: 164.

Postholm, May Britt og Jakobsen, Dag Ivar (2011). Læreren med forskerblick: innføring i vitenskapelig metode for lærerstudenter, Høyskoleforlaget. Antall sider: 160

Schjetne, E., Skrefsrud, T. A. (2018). Å være lærer i en mangfoldig skole. Gyldendal.

Sylte, Anna Lisa (2013). Profesjonspedagogikk, Gyldendal akademisk. Antall sider: 300

Kompendium: Yrkespedagogikk - PPUY. Utarbeidet av Eva Dyrnes og Martta Brännström

Noelitteratur vil kunne komme i tillegg for emnene. Dette vil det bli opplyst om ved studiestart. Det vil også bli lagt ut nyere artikler og stoff knyttet til de ulike temaene og emnene på læringsplattformen Canvas underveis i studiet.

LPY2P18 Praksisperiode 2 (Vår 2022)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 0

Ansvarlig avdeling: Fakultet for lærerutdanninger og språk

Studiested: Praksis ved videregående skole.

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Vilkår for ny/utsatt eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag fortrinn 8-13, deltid.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten:

- har bred kunnskap om mangfoldet blant elever/lærlinger/lærekandidater i skolen/bedrift og samfunnet, og om deres ulike behov i yrkesopplæringen
- har kunnskap om yrkesrelevant opplæring i forhold til dagens og framtidens kompetansekrav, i eget og andre yrker, innen eget utdanningsprogram
- kan lese og analysere læreplaner i et samfunnsperspektiv

Ferdigheter

Studenten:

- kan planlegge, begrunne, gjennomføre, lede, vurdere og dokumentere tverrfaglig, yrkesrelevant og samfunnstjenlig fag- og yrkesopplæring i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet, tilpasset elevenes/lærlingenes/lærekandidatens behov
- kan vurdere og dokumentere elevs læring og utvikling, gi læringsfokuserende tilbakemeldinger og bidra til at elevene/lærlingene/lærekandidatene kan reflektere over egen læring med utgangspunkt i bransjenes og samfunnets kompetansebehov
- kan yrkesforankre opplæring i alle skolefagene og legge til rette for medvirkning og medinnflytelse, samt videreutvikle egen praksis som yrkesutøver og yrkesfaglærer
- kan reflektere over og vise vilje og evne til å endre praksis som følge av veiledning
- kan kommunisere og samarbeide på en respektfull og trygg måte med elever/lærlinger/lærekandidater og andre aktuelle aktører
- kan legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i yrkesopplæringen
- kan vise hvordan man kan samarbeide med fellesfaglærere for å legge til rette for yrkesrettet opplæring i alle fag

Generell kompetanse

Studenten:

- kan kritisk reflektere rundt eget arbeid samt delta i diskusjoner rundt skolens og samfunnets tilrettelegging for og utvikling av relevant yrkesopplæring

Innhold

Praksisperiode 2 fokuserer på skolen i samfunnet og skal gi kompetanse til lærings- og utviklingsarbeidet i skole og/eller arbeidsliv i et samfunnsperspektiv.

I løpet av praksisperioden skal studenten planlegge, begrunne, gjennomføre, vurdere og dokumentere et utviklingsarbeid. Utviklingsarbeidet handler om tverrfaglig og yrkesrelevant undervisning i Vg1, Vg2 eller Vg3 på studentens program om råde. Veileder fra praksisskolen og fagansatt fra HiØ er til stede når undervisningsopplegget som inngår i utviklingsarbeidet gjennomføres. Skriftlig utviklingsarbeid består av refleksjonsnotat og annen dokumentasjon fra prosessen (f.eks. bilder, elevarbeider, logger o.l.). Det skriftlige arbeidet skal utgjøre en komponent av eksamen i emnet LPY20017 Skolen i samfunnet.

Undervisnings- og læringsformer

Ordinær praksis

- Studentens samlede arbeidstid og tilstedeværelse på praksisskolen forventes å svare til en lærers arbeidstid og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere.
- Studenter som er i arbeid ved siden av studiet må påregne å ta permisjon fra eget arbeid under praksisperioden.

- Studenten skal ha 8-12 undervisningstimer (praksistimer) i uken.
- Studentene kan organiseres i par eller i grupper på tre. Det må da sikres et individuelt timetall på minimum 4 undervisningstimer pr. uke.
- Praksislæreren skal være til stede i klassen når studenten underviser og gjøre observasjoner til bruk i veiledningstimerne og vurdering. Etter avtale mellom student og praksislærer kan noen av praksistimene gjennomføres uten praksislærers tilstedeværelse i praksisperiodens siste halvdel.
- Ved starten av praksis inngås en avtale mellom student og praksislærer om når og hvordan veiledning vil finne sted. Dette er praksislærers ansvar.

Veiledningstimer

- I tillegg til de 8-12 timene undervisning pr. uke skal student og praksislærer ha ca. 3 timer veiledning hver uke. Ved par og grupper økes veiledningstiden til 4-5 timer.
- Disse veiledningstimerne skal fordeles jevnt utover i praksisperioden, slik at studenten får kontinuerlig veiledning. Veiledningstiden skal blant annet brukes til kritisk refleksjon av undervisning, midtveisevaluering og siste evaluering og samtale. Midtveisevaluering skal gi en fremovermelding med tanke på videre utvikling av lærerkompetanse.
- Dersom det er tvil om studentens skikkethet, må høyskolen varsles slik at eventuelle tiltak kan iverksettes.

Forberedelse

Avtale mellom hovedkontakt, praksislæreren og studenten inngås ved oppstart av praksisperioden, og inneholder

- studentens undervisningsoppgaver, timeplan/undervisning for den konkrete praksisperiode
- overordnede timeplaner/undervisningsplaner for aktuelle klasser, slik at studenten er kjent med at det kan skje endringer i deres tidsplaner underveis i praksisperioden
- tidspunkt for ukentlig veiledning
- tidspunkt for midtveisevaluering

Det er student og praksislærers felles ansvar for å inngå en slik avtale ved oppstart av praksis.

Egenpraksis

Noen av studentene er ansatt ved en skole. Disse studentene kan søke om å gjennomføre en praksisperiode på egen arbeidsplass i eget program om råde. Den andre perioden må tas ved en skole som studenten ikke har tilknytning til.

Om fanget av egenpraksis skal være tilsvarende det som gjelder for ordinær praksisopplæring, men forutsetter at studenten arbeider på selvstendig basis. Veilederen bruker da mest tid i sin veiledning til å gi reaksjoner og synspunkter på planleggingen og etterarbeidet av kandidatens undervisning og læringsarbeid. Det blir da en begrensning i hvor mange timer veileder kan være i studentens undervisning. Tid til veiledning settes til 2-3 timer per uke. I tillegg avsettes tid til vurderings- og rapporteringsarbeid. Studenter med egenpraksis kan organiseres i par, hvor de vekselvis deltar på hverandres skoler/klasser og deler veiledere.

Arbeidsomfang

Perioden består av veiledet pedagogisk praksis i 25 dager. Studenten skal undervise i klasserom/verksted/bedrift/virksomhet i 8-12 timer pr. uke. I tillegg skal det settes av tid til før- underveis- og etterveiledning, 2-3 timer i uken. Studenten følger veileder og skal samlet ha en arbeidsuke lik en yrkesfaglærer i 100% stilling, og det forventes at studenten skal ta del i skolehverdagen med dens ulike aktiviteter, slik som planlegging, møter, samarbeid med kollegaer og foresatte, elevtjeneste, praksisarenaer og møter med eksterne samarbeidspartnere.

Praksis

Praksisen gjennomføres i 4. semester i videregående opplæring på studentenes yrkesfaglige program om råde og fordeles på de ulike trinnene i program om rådet.

- Praksisveileder har ansvar for veiledning og vurdering av studenten i praksisen.
- Faglærere fra HiØ følger opp studenten i praksisopplæringen gjennom kontakt med student og praksislærer.
- Andre praksisperioder må gjennomføres på en videregående skole hvor studenten selv ikke er ansatt.
- Normalt har studentene individuell praksis, men kan også organiseres i par eller i grupper på tre. Det må imidlertid sikres et individuelt timetall på minimum 4 timer pr. uke.
- Evt. fravær i praksis tas igjen etter avtale med praksisveileder.

Praksisskolen er, i samarbeid med høgskolen, ansvarlig for at praksisopplæringen skjer i samsvar med praksisplaner og retningslinjer for praksis. Høgskolens fagpersonale organiseres med ansvar for bestemt studenter for hver periode som de holder kontakt med i praksisopplæringen. De gjør avtaler med studenten om tid for å komme og være med i klasserommet, samt ha en trepart-samtale med studenten og praksisveileder etter undervisningen. Praksisskolene har ansvar for å vurdere studenten i praksisopplæringen og skal skrive rapport fra perioden som sendes til HiØ sammen med lønnskjema. Høgskolens faglærere kan veilede i denne prosessen.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Ingen.

Eksamen

Praksis vurderes til Bestått/Ikke bestått.

For å få bestått praksis blir studenten vurdert i forhold til oppnådd læringsutbytte og forutsetter at studenten har vært tilstede i praksisperioden i henhold til pkt. arbeidsomfang.

Praksisperiode 2 må være bestått før studenten kan fremstille seg til eksamen i emnet LPY20017 Skolen i samfunnet.

Sensorordning

Praksisveileder (videregående skole) og fagansatt HiØ er ansvarlig for vurderingen i praksisperioden. Rapport med vurdering fra praksisveileder sendes HiØ senest to uker etter avsluttet praksis.

Vilkår for ny/utsatt eksamen

Det er bare adgang til å ta praksisperioden om igjen én gang ved ikke bestått praksisperiode. Får kandidaten vurdert samme praksisperiode til «Ikke bestått» to ganger, må studiet normalt avbrytes.

Evaluering av emnet

Studieprogrammet evalueres hvert semester, studentene svarer skriftlig på et evalueringsskjema fra programansvarlig. Evalueringen omfatter undervisning og praksis.

Litteratur

Ingen særskilt, selitteraturliste i emnet LPY20017 Skolen i samfunnet.

